

השבת, המקדש וישראל

א. שמות | פרק ל"א

יג. וְאַתָּה דְבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אַךְ אֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ כִּי אוֹת הוּא בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם לְדֹתֵיכֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשֶׁכֶם:

ב. שמות | פרק ל"ה

(ב) שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן לַה' כֹּל הַעֲשֵׂה בּו מְלָאכָה יוֹמָת:

ג. רמב"ן | ויקרא פרק כ"ג

(לו) עלרת היא - עלרתי אחכס לפני, כשר שזימן את בניו לסעודה לכך וכך ימים, כיון שהגיע זמן ליפטר אמר צדקה מכס עכצו עמי עוד יום אחד שקשה עלי פרידתכם, לשון רש"י, ודברי אגדה הם צויקרא רבה. ועל דרך האמת, כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ (שמות כ יא), ויום השביעי הוא שבת ואין לו בן זוג, וכנסת ישראל היא בת זוגו שנאמר ואת הארץ, והנה היא שמינית. "עלרת היא", כי שם נעלר הכל. ולזה בחג המנוחות שצעה ימים צדקושה לפנייהם ולאחריהם כי כולם קדושים וצחוכס ה', ומנה ממנו תשעה וארבעים יום שצעה שצעות כימי עולם, וקדש יום שמיני כשמיני של חג, והימים הספורים צינחיס כחולו של מועד צין הראשון והשמיני צחג, והוא יום מתן תורה שהראס צו את אשו הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש. ולכך יקראו רבותינו ז"ל צכל מקום חג השצעות עלרת, כי הוא כיום שמיני של חג שקראו הכחוצ בן. וזהו מאמרס (חגיגה יז א) שמיני רגל צפני עלמו הוא לענין פז"ר קש"צ. ותשלומין דראשון הוא, כי הוא אלילות הראשונים ואינו כאחדות שלהם. ולכך יזכיר צפרשת כל הצכור (דברים עז עז) צשלש רגלים, חג המנוחות וחג השצעות וחג הסוכות שצעת ימים, ולא יזכיר השמיני, כי שם אמר יראה כל זכורך וגו', והנה זה מצואר:

ד. רמב"ן | ויקרא פרק כ"ו

(א - צ) לא תעשו לכם אלילים - כנגד זה הגמכר לגוי הכחוצ מדצר, שלא יאמר הואיל ורצי עוצד עצודת כוכצים אף אני אעצוד עצודת כוכצים, הואיל ורצי מגלה עריות אף אני אגלה עריות, הואיל ורצי מחלל שצת אף אני אחלל שצת, תלמוד לומר לא תעשו לכם אלילים, את שצותי תשמורו ומקדשי תיראו, הזהיר בן הכחוצ על המנוחות, לשון תורת כהנים (פרק ט ו). ופירושה, שהזכיר הכחוצ עצודה זרה ושצת שיזרר צהן העצד הגמכר לגוי, ומורא המקדש שיצא שם צרגלים ויירא ממנו, והוא הדין לכל המנוחות, אבל הזכיר אלה שהן אצות ללמד על כולן. ויש גורסין "הזכיר [ס"א הזהיר] כאן", ואס הגירסא כך, רמזו שכל המנוחות צכלל השצת והמקדש, והמשכיל יצין:

